



A 1595/miljö

Tekijä(t):
Cristina Husmark Pehrsson
(M)

Käsittelijä:
Ympäristö- ja
luonnonvaravaliokunta

Dnro 13-00261-2

Jäsenehdotus pohjoismaisen yhteistyön jatkamisesta supikoiran leviämisen pysäyttämiseksi

Ruotsi on vuodesta 2008 johtanut hanketta haitallisen vieraslajin supikoiran vakiintumisen ja leviämisen ehkäisemiseksi. Supikoirahanke on vuodesta 2010 ollut osittain EU:n rahoittama hanke (LIFE+) Ruotsissa, Suomessa ja Tanskassa, ja siinä on mukana useita järjestöjä ja viranomaisia, muun muassa Ruotsin luonnonsuojeluvirasto, Ruotsin metsästysliitto, Ruotsin maatalousyliopisto sekä Norrbottenin, Västerbottenin ja Skånen lääninhallitukset, Tanskan metsä- ja luontohallitus ja Suomen riistakeskus. Näiden hankkeessa mukana olleiden osapuolten lisäksi Ruotsin valtion eläinlääketieteen laitos (SVA), Ruotsin tartuntatautilaitos ja Norjan luontohallitus (DN) ovat osallistuneet hankkeen ohjausryhmään. DN (nykyään Norjan ympäristöhallitus) on antanut hankkeelle myös taloudellista tukea, vaikka Norja ei voi itse hyödyntää EU-rahoitusta, jotta se voisi estää supikoiran invaasion ennen lajin laajaa leviämistä Norjaan. Supikoiraa esiintyy nykyään runsaasti Suomessa ja Saksassa, jonne se levisi läntisestä Neuvostoliitosta 1930–50-luvuilla. Nyt laji on tunkeutumassa Pohjois-Ruotsiin ja Pohjois-Norjaan sekä Etelä-Tanskaan.

Hankkeen tavoitteena on estää supikoiran vakiintuminen Norjaan, Ruotsiin ja Tanskaan, sillä se on haitallinen vieraslaji. Norrbottenin läänissä ja Jyllannissa on jo pieniä populaatioita ja ensisijaisena tavoitteena on hävittää laji tai edes rajata ja rajoittaa populaatiota voimakkaasti näillä alueilla sekä estää lajin leviäminen. Suomessa tavoitteena on rajoittaa populaation kokoa voimakkaasti Ruotsin rajan läheisyydessä ja estää sen leviäminen Ruotsin ja Norjan puolelle. Onnistuminen edellyttää LIFE+-hankkeen puitteissa perustetun yhteispohjoismaisen varoitusjärjestelmän ylläpitoa sekä yhteispohjoismaisen hallinnoinnin jatkamista. EU:n ympäristöalan ohjelma LIFE+ on vuodesta 2010 lähtien yhdessä muiden rahoittajien (etenkin Ruotsin luonnonsuojeluviraston) kanssa myöntänyt hankkeelle 5,3 miljoonaa euroa. EU:n osalta hankkeen tärkeänä tavoitteena on ollut kehittää supikoiran ja sen kaltaisten lajien hallinnointiin liittyviä menetelmiä ja varoitusjärjestelmiä, joita hankkeen jälkeen voidaan käyttää pysyvästi hankemaissa sekä myös samankaltaisista ongelmista kärsivissä muissa EU-maissa.

Pohjoismaiden neuvosto on suosittanut Pohjoismaiden hallituksille, että ne laatisivat yhteispohjoismaisen strategian tavoitteena supikoiran leviämisen estäminen, joka vähentäisi ratkaisevasti myös ekinokokin leviämisen riskiä. Supikoirapopulaation kasvaessa myös lajin kantamat sairaudet leviävät erittäin nopeasti alueilla, joilla laji on vakiintunut. Meidän on toimittava yhdessä, jotta supikoira ei pääse vakiintumaan Ruotsissa tai muissa Skandinavian maissa.

Supikoirahankkeesta on saatu hyviä keinoja supikoiran leviämisen estämiseksi ja hillitsemiseksi ja siten myös ekinokokin leviämisen pienentämiseksi. Hanke kuitenkin päättyy vuonna 2013. Vuosina 2010–2013 hankkeeseen kuuluvalla alueella on sterilisoitu yli 1 000 yksilöä, joista runsaat 500 yksilöä Suomen Torniolaakson populaation rajoittamiseksi ja runsaat 500 yksilöä Pohjois-Ruotsissa ja Jyllannissa. Supikoirakannan nopean kasvun seurauksena jo pelkästään Pohjois-Ruotsissa voisi nykyisellään olla jopa 1 000 supikoira, jos hanketta ei olisi toteutettu. Nyt siellä on noin 100 yksilöä. Ilman hanketta olisi kenties ollut jo vaikeaa pysäyttää lajin vakiintuminen koko maahan. Jos hankkeen jatko varmistetaan, voisi sen sijaan olla toivoa siitä, että muutaman vuoden kuluttua maassa on hankkeen tuloksena vain enimmäkseen sterilisoituja supikoiria (joita käytetään maahan kulkeutuvien uusien yksilöiden löytämiseen). On vaikea kuvitella, miten nopeasti populaatio kasvaisi ilman hallinnointitoimia. Suomen supikoirakannan verotus voi toimia hyvänä vertailukohtana, sillä vuonna 1970 Suomessa saalis oli 800, vuonna 2000 puolestaan 85 000 ja vuonna 2012 jo 170 000.

Valitettavasti on havaittavissa merkkejä siitä, että hallitukset ovat tinkimässä hankkeen resursseista, ja hankkeen muut sidosryhmät pohtivat, onko aikaan saatujen tehokkaiden työmenetelmien säilyttäminen mahdollista. On suuri vaara, että tähän mennessä tehtyjen toimien vaikutukset mitätöityvät, jos Pohjoismaiden hallitukset tinkivät tavoitteistaan supikoiran leviämisen estämiseksi. Kyseessä on onnistunut hanke ja Pohjoismaiden hallitusten on nyt varattava resursseja sen toteutuksen jatkamiseksi. Kustannukset vieraslajin pysäyttämiseksi varhaisessa vaiheessa ovat huomattavasti pienemmät kuin sen hävittämiseksi myöhemmin tai sen vakiintumisen seurauksena aiheutuvien riskien hallitsemiseksi. Tämä käy hyvin selvästi ilmi myös EU-komission syyskuussa 2013 esittämästä uudesta lainsäädännöstä haitallisten vieraslajien aiheuttamien uhkien ehkäisemiseksi ja hallinnoimiseksi.

Sen vuoksi on tärkeää kehittää jo nyt strategioita sekä ennen kaikkea säilyttää supikoirahankkeen kaltainen vakiintunut suojausjärjestelmä vieraslajeja vastaan. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna on kaikkien edun mukaista, että lapsemme ja lapsenlapsemme voivat tulevaisuudessakin silittää koiria ja poimia marjoja ilman ekinokokkitartunnan vaaraa.

Edellä esitetyn perusteella Cristina Husmark Pehrsson (M) ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaille,

että ne säilyttävät ennallaan Pohjoismaiden hallitusten rahoituksen supikoirahankkeeseen.

että ne ilmaisevat selkeämmin päättäväisyyttään vieraslajien vakiintumisen ehkäisemiseksi.

Tukholmassa 18. syyskuuta 2013

Cristina Husmark Pehrsson (M)

Pohjoismaiden neuvosto

A 1595/miljö

Tekijä(t):
Cristina Husmark Pehrsson
(M)

Käsittelijä:
Ympäristö- ja
luonnonvaravaliokunta

Dnro 13-00261-2

Pohjoismaiden neuvosto

A 1595/miljö

Tekijä(t):
Cristina Husmark Pehrsson
(M)

Käsittelijä:
Ympäristö- ja
luonnonvaravaliokunta

Dnro 13-00261-2